

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Prawo Spadkowe](#) > [Croatia](#)

Prawo spadkowe

 Chorwacja

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

To zestawienie informacyjne zostało opracowane we współpracy z [Radą Notariatów Unii Europejskiej \(CNUE\)](#).

1 W jaki sposób dokonuje się rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (testament, testament wspólny, umowa dotycząca dziedziczenia)?

Prawo do dziedziczenia i zasady postępowania w sprawach spadkowych stosowane przez sądy, inne organy i osoby upoważnione uregulowano w ustawie o dziedziczeniu (*Zakon o nasljeđivanju*, dziennik urzędowy Republiki Chorwacji – *Narodne Novine* – NN, nr 48/03, 163/03, 35/05, 127/13, 33/15 i 14/19).

Rozrządzenie majątkiem na wypadek śmierci można sporządzić w formie testamentu. Testament może sporządzić każda osoba będąca w pełni władz umysłowych, która ukończyła 16 rok życia.

Ważny jest wyłącznie testament sporządzony w przewidzianej formie, zgodnie z wymogami ustanowionymi w prawie. W normalnych okolicznościach można sporządzić testament prywatny lub publiczny, natomiast testament ustny można sporządzić wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach.

Testament prywatny jest testamentem holograficznym, sporządzanym w obecności świadków. Spadkodawca własnoręcznie sporządza testament holograficzny, a następnie opatruje go podpisem. Spadkodawca, który potrafi czytać i pisać, może sporządzić testament także poprzez oświadczenie w jednoczesnej obecności dwóch świadków, że dokument ten, niezależnie od tego, kto go spisał, stanowi jego ostatnią wolę, oraz podpisanie go w ich obecności. Świadkowie również muszą podpisać taki testament.

Testament publiczny sporządza się w obecności organów publicznych. Każdy może sporządzić ważny testament w formie testamentu publicznego. Osoba, która nie potrafi czytać ani podpisać się imieniem i nazwiskiem, w normalnych warunkach może sporządzić wyłącznie testament publiczny. Na wniosek spadkodawcy testament publiczny może sporządzić jedna z osób upoważnionych z mocy prawa: sędzia sądu pierwszej instancji (*sudac općinskog suda*), asystent sędziego sądu pierwszej instancji (*sudski savjetnik*) lub notariusza (*javni bilježnik*) lub konsul albo urzędnik dyplomatyczny/konsularny Republiki Chorwacji za granicą. Procedurę i działania, jakie osoba upoważniona powinna podjąć przy sporządzaniu testamentu publicznego, określono w przepisach prawa.

Spadkodawca, który chce sporządzić testament w formie testamentu międzynarodowego, musi zwrócić się ze stosownym wnioskiem do osoby upoważnionej do sporządzania testamentów publicznych. Testament międzynarodowy sporządza się, aby zagwarantować, że zostanie on formalnie uznany w państwach-stronach Konwencji w sprawie jednolitego prawa dotyczącego formy testamentu międzynarodowego z 1973 r. oraz w państwach, które transponowały jej przepisy do swojego prawa.

Wyłącznie w wyjątkowych okolicznościach, które uniemożliwiają sporządzenie testamentu w innej ważnej formie, spadkodawca może przedstawić swoją ostatnią wolę w formie testamentu ustnego przy jednoczesnej obecności dwóch świadków. Taki testament traci ważność po upływie 30 dni od daty ustania wyjątkowych okoliczności, w których go sporządzono.

Umowy o spadek (czyli umowy przekazania spadku lub jego części innej stronie umowy lub osobie trzeciej), umowy w sprawie przyszłego spadku lub zapisu (czyli umowy sprzedaży udziału spadkowego, który dana osoba spodziewa się otrzymać; umowy dotyczące spadku przysługującego pozostającej przy życiu osobie trzeciej; umowy w sprawie zapisu lub innego świadczenia, które umawiająca się strona spodziewa się uzyskać po odziedziczeniu spadku, którego jeszcze nie otwarto) oraz umowy dotyczące treści testamentu (czyli umowy zobowiązujące do uwzględnienia lub nieuwzględnienia określonego postanowienia w swoim testamencie lub odwołania lub nieodwołania takiego postanowienia) nie są dopuszczalne na gruncie prawa chorwackiego, a zatem są nieważne.

W prawie chorwackim dopuszcza się możliwość zawarcia umowy w sprawie przeniesienia składników majątku i działu składników majątku za życia spadkodawcy. Taką umowę zawiera wstępny (osoba dokonująca przeniesienia) ze swoimi zstępnymi i na jej mocy przenosi na swoich zstępnych całość lub część majątku posiadanego w chwili zawarcia tej umowy. Umowa taka jest ważna tylko, jeżeli zgodzą się na nią wszystkie dzieci i inni zstępni powołani do dziedziczenia po osobie dokonującej przeniesienia. Tego rodzaju umowa musi zostać sporządzona na piśmie i zatwierdzona przez sędziego właściwego sądu lub sporządzona w formie aktu notarialnego lub poświadczona (jako prawnie wiążąca) przez notariusza. Umowa może obejmować małżonka osoby dokonującej przeniesienia, którego zgoda jest wówczas również konieczna. Składniki majątku będące przedmiotem takiej umowy nie wchodzi w skład masy spadkowej ani nie są brane pod uwagę przy ustalaniu wartości spadku.

W chorwackim prawie nie przewidziano możliwości zawarcia umowy o zrzeczeniu się dziedziczenia przed otwarciem spadku. W drodze wyjątku zstępny, który może samodzielnie wykonywać swoje prawa, może zawrzeć z wstępnym umowę, na mocy której zrzeka się spadku, do którego dziedziczenia byłby uprawniony po śmierci wstępnego. Taką umowę może również zawrzeć małżonek spadkodawcy w odniesieniu do spadku, który przypadłby mu po śmierci współmałżonka. Tego rodzaju umowa musi zostać sporządzona na piśmie i zatwierdzona przez sędziego właściwego sądu lub sporządzona w formie aktu notarialnego lub poświadczona (jako prawnie wiążąca) przez notariusza.

2 Czy należy ten dokument zarejestrować, a jeżeli tak, w jaki sposób?

Fakt sporządzenia, zdeponowania i ogłoszenia testamentu rejestruje się w chorwackim rejestrze testamentów (*Hrvatski upisnik oporuka*), którym zarządza chorwacka Izba Notarialna (*Hrvatska javnobilježnička komora*). Na wniosek spadkodawcy informacje o tych faktach są przedkładane do zarejestrowania przez właściwe sądy, notariuszy, adwokatów i osoby, które sporządziły testament. Zarejestrowanie testamentu w chorwackim rejestrze testamentów nie jest obowiązkowe, a fakt, że testament nie został zarejestrowany ani zdeponowany w określonym miejscu, nie wpływa na jego ważność.

Przed śmiercią spadkodawcy nie można ujawnić informacji przechowywanych w rejestrze nikomu z wyjątkiem spadkodawcy lub osoby, którą spadkodawca wyraźnie do tego upoważnił.

Sąd lub notariusz prowadzący postępowanie spadkowe musi w jego toku zwrócić się do chorwackiego rejestru testamentów o przekazanie wszelkich informacji o testamentach, które spadkodawca mógł potencjalnie pozostawić.

3 Czy istnieją jakieś ograniczenia dotyczące rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci (np. zachówek)?

Przysługująca spadkodawcy swoboda rozrządzenia majątkiem jest ograniczona prawem do zachowku przysługującym osobom uprawnionym.

Osoby uprawnione do zachowku to:

- zstępni spadkodawcy, jego dzieci przysposobione, dzieci, nad którymi spadkodawca sprawował opiekę jako partner ich rodzica, oraz zstępni takich dzieci, małżonek spadkodawcy lub jego konkubent/konkubina, zarejestrowany partner spadkodawcy lub niezarejestrowany partner spadkodawcy – wszystkie te osoby są uprawnione do zachowku w wysokości połowy udziału spadkowego, który przypadłby im zgodnie z przepisami w zakresie dziedziczenia ustawowego mającymi zastosowanie w przypadku braku testamentu;
- rodzice, rodzice przysposabiający i inni wstępni spadkodawcy, – są oni uprawnieni do zachowku wyłącznie

w przypadku, gdy są trwale niezdolni do pracy i znajdują się w niedostatku, a przysługujący im zachówek odpowiada jednej trzeciej udziału spadkowego, który by im przypadął zgodnie z przepisami w zakresie dziedziczenia ustawowego mającymi zastosowanie w przypadku braku testamentu.

Osoby uprawnione do zachowku mają prawo dochodzić zachowku wyłącznie w przypadku, gdy zostały powołane do spadku jako spadkobiercy ustawowi.

Przesłanki wyłączenia przez spadkodawcę osoby uprawnionej do zachowku od dziedziczenia w całości lub w części są określone w przepisach prawa. Spadkodawca może wyłączyć spadkobiercę od dziedziczenia, jeżeli taki spadkobierca dopuścił się względem niego poważnego naruszenia, łamiąc zobowiązanie prawne lub moralne spoczywające na nim z tytułu wiążącej go ze spadkodawcą relacji rodzinnej, jeżeli umyślnie dopuścił się poważnego przestępstwa względem spadkodawcy lub jego małżonka, dziecka lub rodzica, jeżeli dopuścił się przestępstwa przeciwko Republice Chorwacji lub przeciwko wartościom chronionym na mocy prawa międzynarodowego lub jeżeli pozostaje bierny zawodowo lub dopuszcza się oszustw. Spadkodawca, który chce wyłączyć spadkobiercę od dziedziczenia, musi wyraźnie oświadczyć taką wolę w testamencie i wskazać podstawy wyłączenia od dziedziczenia. Podstawy te muszą istnieć w chwili dokonywania rozrządzenia testamentowego. Wskutek wyłączenia od dziedziczenia spadkobierca traci prawo do spadku w zakresie określonym w samym wyłączeniu, a kolejność dziedziczenia ustala się w taki sposób, jak gdyby wyłączony od dziedziczenia spadkobierca nie dożył otwarcia spadku.

Poza możliwością wyłączenia osób uprawnionych do zachowku od dziedziczenia spadkodawca może również bezpośrednio pozbawić zstępnego uprawnionego do zachowku takiego udziału w całości lub w części, jeżeli taki spadkobierca jest poważnie zadłużony lub rozrutny. Zachówek przysługujący takiemu zstępnemu przechodzi na jego zstępnych. Takie wyłączenie od dziedziczenia jest za ważne wyłącznie w przypadku, gdy w chwili śmierci spadkodawcy osoba wyłączona przez niego od dziedziczenia miała małoletnie dziecko lub małoletniego wnuka pozostawionego przez wcześniej zmarłe dziecko lub pełnoletnie dziecko lub pełnoletniego wnuka pozostawionego przez wcześniej zmarłe dziecko, którzy są trwale niezdolni do pracy i znajdują się w niedostatku. Spadkobierca wyłączony od dziedziczenia dziedziczy przysługujący mu udział spadkowy nieobjęty wyłączeniem; spadkobierca wyłączony od dziedziczenia dziedziczy również udział spadkowy, od dziedziczenia którego został wyłączony, jeżeli podstawy wyłączenia od dziedziczenia nie będą już istniały w chwili śmierci spadkodawcy.

4 W przypadku braku rozrządzenia majątkiem na wypadek śmierci – kto jest uprawniony do dziedziczenia i w jakich częściach?

Jeżeli spadkodawca nie pozostawił testamentu, spadek dziedziczą jego spadkobiercy ustawowi zgodnie z kolejnością dziedziczenia ustaloną w obowiązujących przepisach, przy czym spadkobiercy należący do wyższej grupy dziedziczenia wykluczają od dziedziczenia spadkobierców należących do niższych grup dziedziczenia.

Spadkobiercami ustawowymi spadkodawcy są jego:

- zstępní, dzieci przysposobione oraz dzieci, nad którymi spadkodawca sprawował opiekę jako partner ich rodzica, oraz ich zstępní;
- małżonek;
- konkubent lub konkubina;
- zarejestrowany partner;
- niezarejestrowany partner;
- rodzice;
- rodzice przysposabiający;
- rodzeństwo i zstępní rodzeństwa;
- dziadkowie i ich zstępní;
- inni wstępní.

W kontekście prawa do spadku konkubentowi/konkubinie spadkodawcy przysługują takie same uprawnienia jak małżonkowi, a dzieciom pozamałżeńskim i ich zstępnym przysługują takie same uprawnienia jak dzieciom urodzonym w związku małżeńskim i ich zstępnym. Związkiem pozamałżeńskim, który daje partnerom prawo do dziedziczenia ustawowego, jest związek życiowy między niezamężną kobietą i nieżonatym mężczyzną, który trwał przez określony czas (przez co najmniej trzy lata lub mniej niż trzy lata, jeżeli z takiego związku urodziło się dziecko) i ustał w chwili śmierci spadkodawcy, o ile taki związek spełniał warunki konieczne dla ważności związku

małżeńskiego.

W kontekście prawa do dziedziczenia zarejestrowanemu partnerowi przysługują takie same uprawnienia jak małżonkowi, a dzieciom, nad którymi spadkodawca sprawował opiekę jako partner ich rodzica, przysługują takie same prawa jak jego własnym dzieciom. Zarejestrowany związek partnerski to związek życiowy pomiędzy dwiema osobami tej samej płci zawarty przed właściwym organem zgodnie z przepisami ustawy szczególnej (ustawa o związkach partnerskich między osobami tej samej płci - *Zakon o životnom partnerstvu osoba istog spola*).

W kontekście prawa do dziedziczenia niezarejestrowanemu partnerowi przysługują takie same uprawnienia jak konkubentowi/konkubinie. Niezarejestrowany związek partnerski to związek życiowy dwóch osób tej samej płci, który nie został zawarty przed właściwym organem, o ile taki związek trwał co najmniej trzy lata i od początku spełniał warunki konieczne dla ważności zarejestrowanego związku partnerskiego.

Zstępni i małżonek spadkodawcy dziedziczą w ramach pierwszej grupy dziedziczenia. Spadkobiercy z pierwszej grupy dziedziczą w częściach równych. W ramach tej grupy dziedziczenia dokonuje się działu według szczepów (*per stirpes*), co oznacza, że udział spadkowy, który by przypadł dziecku, które nie dożyło otwarcia spadku, dziedziczą w częściach równych jego dzieci, tj. wnuki spadkodawcy; jeżeli wnuk spadkodawcy nie dożył otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, dziedziczą w częściach równych jego dzieci, tj. prawnuki spadkodawcy - procedurę tę stosuje się do momentu wyczerpania kręgu zstępnych spadkodawcy.

Jeżeli spadkodawca nie pozostawił żadnych zstępnych, rodzice i małżonek spadkodawcy dziedziczą w ramach drugiej grupy dziedziczenia. Rodzice spadkodawcy dziedziczą połowę spadku, a jego małżonek drugą połowę spadku. Jeżeli rodzice spadkodawcy nie dożyją otwarcia spadku, jego małżonek dziedziczy całość spadku. Jeżeli małżonek spadkodawcy nie dożył otwarcia spadku, rodzice spadkodawcy dziedziczą całość spadku w częściach równych; jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by przypadł takiemu rodzicowi, przypada drugiemu z rodziców. Rodzeństwo spadkodawcy i zstępni rodzeństwa spadkodawcy dziedziczą w ramach drugiej grupy dziedziczenia, jeżeli małżonek nie dożył otwarcia spadku i co najmniej jedno z rodziców zmarło przed spadkodawcą. W takim przypadku (jeżeli co najmniej jedno z rodziców spadkodawcy zmarło przed spadkodawcą, którego małżonek nie dożył otwarcia spadku), udział spadkowy, który by przypadł każdemu z rodziców, dziedziczą ich dzieci (rodzeństwo spadkodawcy), ich wnuki, prawnuki i dalsi zstępni zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w przypadku dziedziczenia przez dzieci i innych zstępnych spadkodawcy. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyje otwarcia spadku, a małżonek spadkodawcy umrze przed spadkodawcą, który nie pozostawił żadnych zstępnych, udział spadkowy, który by przypadł takiemu rodzicowi, przypada drugiemu rodzicowi; jeżeli drugi rodzic nie dożyje otwarcia spadku, a małżonek spadkodawcy umrze przed spadkodawcą, zstępni takiego rodzica dziedziczą udział, który by przypadł obojgu rodzicom.

Jeżeli spadkodawca nie pozostawił zstępnych, małżonka ani rodziców, i jego rodzice także nie pozostawili zstępnych, spadek dziedziczą spadkobiercy należący do trzeciej grupy dziedziczenia. W ramach trzeciej grupy dziedziczenia dziedziczą dziadkowie spadkodawcy, przy czym prawo do połowy spadku przysługuje dziadkom ze strony ojca, a do drugiej połowy - dziadkom ze strony matki. Dziadkowie z tej samej strony dziedziczą w częściach równych. Jeżeli jeden ze wstępnych z tej samej strony nie dożyje otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, dziedziczą jego zstępni (dzieci, wnuki i dalsi zstępni) zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w przypadku dziedziczenia przez dzieci i innych zstępnych spadkodawcy. Jeżeli dziadkowie z jednej strony nie dożyją otwarcia spadku i nie pozostawią zstępnych, udział spadkowy, który by im przypadł, dziedziczą dziadkowie z drugiej strony lub ich zstępni.

Jeżeli spadkodawca nie pozostawił zstępnych ani rodziców, którzy także nie pozostawili zstępnych, ani małżonka ani dziadków, którzy również nie pozostawili żadnych zstępnych, spadek dziedziczą spadkobiercy należący do czwartej grupy dziedziczenia. W ramach czwartej grupy dziedziczenia dziedziczą pradiadkowie spadkodawcy. Pradiadkowie spadkodawcy ze strony ojca dziedziczą połowę spadku (którą dziedziczą w częściach równych rodzice dziadka spadkodawcy ze strony ojca i rodzice babci spadkodawcy ze strony ojca), natomiast drugą połowę spadku dziedziczą pradiadkowie spadkodawcy ze strony matki (którą dziedziczą w częściach równych rodzice dziadka spadkodawcy ze strony matki i rodzice babci spadkodawcy ze strony matki). Jeżeli jeden z tych wstępnych nie dożyje otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, dziedziczy wstępny, który był jego małżonkiem. Jeżeli para takich wstępnych nie dożyje otwarcia spadku, udział spadkowy, który by im przypadł, dziedziczy druga para z tej samej strony. Jeżeli pradiadkowie z jednej ze stron nie dożyją otwarcia spadku, udział spadkowy, który by im przypadł, dziedziczą pradiadkowie z drugiej strony.

Jeżeli nie ma spadkobierców z czwartej grupy dziedziczenia spadek dziedziczą dalsi wstępni spadkodawcy zgodnie z przepisami mającymi zastosowanie w przypadku dziedziczenia przez prarodziców spadkodawcy.

5 Jaki organ jest właściwy:

5.1 w sprawach dziedziczenia?

Postępowanie spadkowe w pierwszej instancji odbywa się przed sądem pierwszej instancji lub przed notariuszem jako osobą wyznaczoną przez sąd.

Właściwość miejscową sądu pierwszej instancji do przeprowadzenia postępowania spadkowego ustala się na podstawie miejsca zamieszkania spadkodawcy w chwili śmierci albo, w drugiej kolejności, na podstawie miejsca pobytu, miejsca, w którym znajduje się większość składników majątku spadkodawcy na terytorium Republiki Chorwacji, lub miejsca, w którym spadkodawcę wpisano do rejestru ewidencji ludności (*Knjiga državljana*). Sąd powierza prowadzenie postępowania spadkowego notariuszowi mającemu siedzibę na obszarze właściwości tego sądu, zgodnie z przepisami przyjętymi przez Ministra Sprawiedliwości. Jeżeli na obszarze właściwości danego sądu działa kilku notariuszy, sąd przydziela im sprawy po równo, w porządku alfabetycznym według ich nazwisk, zgodnie z obszarem właściwości terytorialnej określonym w przepisach.

5.2 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu spadku?

Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku można złożyć ustnie przed dowolnym sądem pierwszej instancji, sądem spadku (*ostavinski sud*) lub notariuszem prowadzącym postępowanie spadkowe lub przekazać poświadczony dokument zawierający takie oświadczenie sądowi spadku lub notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe.

Oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest nieodwołalne.

Złożenie oświadczenia w sprawie spadku nie jest obowiązkowe. Uznaje się, że osoba, która nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku, wyraża wolę bycia spadkobiercą. Osoba, która złożyła ważne oświadczenie o przyjęciu spadku, nie może go odwołać w późniejszym terminie.

5.3 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zapisu?

Oświadczenie o odrzuceniu lub przyjęciu zapisu można złożyć ustnie przed dowolnym sądem spadku lub notariuszem prowadzącym postępowanie spadkowe. Można też przekazać poświadczony dokument zawierający takie oświadczenie sądowi spadku lub notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe.

5.4 do przyjęcia oświadczenia o zrzeczeniu się lub przyjęciu zachowku?

Prawo do zachowku oznacza prawo do dziedziczenia, które spadkobierca nabywa z chwilą śmierci spadkodawcy. Osoba uprawniona do zachowku może złożyć oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu zachowku ustnie przed dowolnym sądem pierwszej instancji, sądem spadku lub notariuszem prowadzącym postępowanie spadkowe. Może też przedstawić poświadczony dokument zawierający takie oświadczenie sądowi spadku lub notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe.

Prawo do zachowku ustala się w postępowaniu spadkowym wyłącznie na wniosek osoby uprawnionej do zachowku - jeżeli w trakcie postępowania uprawniony nie zgłosi roszczenia z tytułu zachowku, sąd lub notariusz nie będzie zobowiązany do ustalenia, czy takiej osobie przysługuje prawo do zachowku.

6 Proszę krótko opisać postępowanie spadkowe na podstawie prawa krajowego, w tym dział spadku i podział składników majątku (w tym informacje, czy postępowanie spadkowe jest wszczynane z urzędu przez sąd lub inny właściwy organ)

Postępowanie spadkowe to postępowanie nieprocesowe mające na celu ustalenie tożsamości spadkobierców spadkodawcy, składników masy spadkowej oraz innych praw związanych ze spadkiem przysługujących

spadkobiercom, zapisobiercom oraz innym osobom.

W pierwszej instancji postępowanie to prowadzi sąd rejonowy lub notariusz, jako osoba wyznaczona przez sąd. Sąd pierwszej instancji właściwy miejscowo do przeprowadzenia postępowania spadkowego określa się również mianem sądu spadku. Właściwość miejscową sądu pierwszej instancji do przeprowadzenia postępowania spadkowego ustala się na podstawie miejsca zamieszkania spadkodawcy w chwili śmierci albo, w drugiej kolejności, na podstawie miejsca pobytu, miejsca, w którym znajduje się większość składników majątku spadkodawcy na terytorium Republiki Chorwacji, lub miejsca, w którym spadkodawcę wpisano do rejestru ewidencji ludności.

Postępowanie spadkowe wszczynają się z urzędu po otrzymaniu przez sąd aktu zgonu, odpisu z rejestru zgonów lub równoważnego dokumentu. Sąd powierza obowiązek prowadzenia postępowania spadkowego notariuszowi, którego kancelaria jest zarejestrowana na obszarze podlegającym właściwości tego sądu, przekazuje mu akt zgonu i wyznacza termin na przeprowadzenie postępowania. Postępowanie prowadzi notariusz jako osoba wyznaczona przez sąd na mocy postanowienia sądu powierzającego mu przeprowadzenie postępowania oraz zgodnie z przepisami ustawy o dziedziczeniu. Co do zasady postępowanie spadkowe prowadzi notariusz jako osoba wyznaczona przez sąd, a tylko w wyjątkowych przypadkach – sam sąd.

Notariusz podejmujący czynności w trakcie postępowania spadkowego jako osoba wyznaczona przez sąd, jest uprawniony, podobnie jak sędzia lub asystent sędziego sądu pierwszej instancji, do podejmowania wszelkich koniecznych czynności w trakcie tego postępowania oraz do podejmowania wszelkich decyzji, z wyjątkiem tych zastrzeżonych na mocy ustawy o dziedziczeniu. Jeżeli w toku postępowania przed notariuszem między stronami dojdzie do sporu co do faktów leżących u podstaw jednego z przysługujących im praw (np. prawa do dziedziczenia, wielkości udziału spadkowego itp.) lub od których zależy skład masy spadkowej lub przedmiot zapisu, notariusz musi przekazać akta sprawy sądowi, który wyda postanowienie o zawieszeniu postępowania i pouczy strony o możliwości wszczęcia postępowania cywilnego lub administracyjnego. Jeżeli w trakcie postępowania przed notariuszem między stronami dojdzie do sporu co do faktów leżących u podstaw prawa do zapisu testamentowego lub innego prawa, notariusz musi przekazać akta sprawy sądowi, który pouczy strony postępowania o możliwości wszczęcia postępowania cywilnego lub administracyjnego, ale nie zawiesi postępowania spadkowego. W określonych przypadkach przewidzianych w ustawie (podejmowanie decyzji w sprawie wydzielenia spadku z majątku spadkobiercy, decyzji w sprawie prawa współspadkobierców, którzy żyli lub uzyskiwali dochody wspólnie ze spadkodawcą, oraz decyzji w sprawie podziału elementów wyposażenia wspólnego domu) notariusz może wydawać decyzje wyłącznie za zgodą wszystkich stron postępowania – w przeciwnym wypadku notariusz jest zobowiązany przekazać akta sprawy sądowi. Sąd, który powierzył prowadzenie postępowania spadkowego notariuszowi, regularnie monitoruje jego pracę.

Rozprawa spadkowa stanowi główną część postępowania spadkowego. W trakcie postępowania może odbyć się jedna taka rozprawa lub większa ich liczba.

Rozprawy spadkowej nie przeprowadza się, jeżeli spadkodawca nie pozostawił spadku lub pozostawił wyłącznie ruchomości i powiązane prawa, a żadna z osób powołanych do spadku nie wystąpiła o przeprowadzenie postępowania spadkowego.

Do udziału w rozprawie spadkowej wzywa się strony (spadkobierców, zapisobierców i inne osoby wykonujące prawo związane ze spadkiem), osoby, które mogą zgodnie z prawem zgłosić roszczenie do spadku (jeżeli spadkodawca pozostawił testament), wykonawcę testamentu (jeżeli został wyznaczony) oraz wszelkie inne zainteresowane osoby. W wezwaniu do stawiania się na rozprawie sąd lub notariusz powiadamia zainteresowane osoby o wszczęciu postępowania oraz o tym, czy przedstawiono mu testament, i wzywa zainteresowane osoby do niezwłocznego przedstawienia testamentu pisemnego lub dokumentu potwierdzającego sporządzenie testamentu ustnego, jeżeli takie dokumenty znajdują się w ich posiadaniu, lub do ujawnienia tożsamości świadków sporządzenia testamentu ustnego. Zainteresowane osoby szczegółowo poucza się w wezwaniu, że do czasu wydania w pierwszej instancji decyzji w sprawie dziedziczenia przysługuje im prawo do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku ustnie na rozprawie lub publicznie w formie poświadczonego dokumentu oraz że niestawienie się na rozprawie lub niewydanie takiego oświadczenia będzie równoważne z uznaniem, że dana osoba wyraża chęć dziedziczenia.

W trakcie rozprawy spadkowej omawia się wszelkie kwestie istotne w celu wydania decyzji w postępowaniu spadkowym, w szczególności kwestie dotyczące prawa do spadku, wielkości udziału spadkowego oraz prawa do zapisów. Sąd lub notariusz wydaje decyzję w oparciu o wyniki wszystkich rozpraw. Sąd lub notariusz ustala fakty,

których nie przedstawiły strony postępowania, oraz przeprowadza dowody, o których przeprowadzenie strony nie wniosły, jeżeli stwierdzi, że jest to istotne w celu wydania decyzji. Zasadniczo sąd lub notariusz wydaje decyzję po zapewnieniu zainteresowanym stronom możliwości złożenia stosownych oświadczeń. Kwestie uprawnień osób należycie wezwanych, które nie pojawiły się na rozprawie, sąd lub notariusz rozstrzyga w oparciu o dostępne informacje i pisemne oświadczenia złożone przez takie osoby przed wydaniem decyzji.

Oświadczenia w sprawie spadku to oświadczenia, na mocy których spadkobierca przyjmuje lub odrzuca spadek. Oświadczenie w sprawie spadku może złożyć każdy, choć nie jest to wymagane. Uznaje się, że osoba, która nie złożyła oświadczenia o odrzuceniu spadku, wyraża wolę bycia spadkobiercą. Osoba, która złożyła ważne oświadczenie o przyjęciu spadku, nie może go odwołać w późniejszym terminie. Choć sąd ani notariusz nie może zobowiązać nikogo do złożenia oświadczenia w sprawie spadku, spadkobierca chcący złożyć takie oświadczenie może to zrobić ustnie przed sądem spadku lub notariuszem prowadzącym postępowanie spadkowe lub przed dowolnym innym sądem pierwszej instancji lub przedstawić poświadczony dokument zawierający oświadczenie w sprawie spadku sądowi spadku lub notariuszowi prowadzącemu postępowanie spadkowe. Sąd lub notariusz musi pouczyć spadkobiercę składającego oświadczenie o odrzuceniu spadku o konsekwencjach złożenia takiego oświadczenia oraz poinformować spadkobiercę, że może on złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku wyłącznie w imieniu własnym lub łącznie w imieniu własnym i w imieniu swoich zstępnych.

Sąd zawiesi postępowanie spadkowe i pouczy strony o możliwości wszczęcia postępowania cywilnego lub administracyjnego, jeżeli między stronami dojdzie do sporu co do faktów leżących u podstaw jednego z przysługujących im praw lub od których zależy skład masy spadkowej lub przedmiot zapisu. Strona, której prawo sąd uzna za mniej wiarygodne, zostanie pouczona o możliwości wszczęcia postępowania cywilnego lub administracyjnego. Jeżeli między stronami dojdzie do sporu co do faktów leżących u podstaw zapisu testamentowego lub innego prawa, sąd pouczy strony o możliwości wszczęcia postępowania cywilnego lub administracyjnego, ale nie zawiesi postępowania spadkowego.

Po zakończeniu postępowania spadkowego sąd lub notariusz wydaje decyzję w sprawie dziedziczenia. Ponieważ zgodnie z prawem chorwackim dziedziczenie odbywa się z mocy prawa w chwili śmierci spadkodawcy, decyzja w sprawie dziedziczenia ma charakter deklaracyjny. W decyzji wskazuje się osobę będącą spadkobiercą spadkodawcy po jego śmierci oraz określa się prawa nabyte przez inne osoby.

Treść decyzji określają przepisy ustawy o dziedziczeniu, zgodnie z którymi powinna ona zawierać:

1. imię i nazwisko spadkodawcy, jego osobisty numer identyfikacyjny, imię jednego z jego rodziców, datę urodzenia, obywatelstwo, a w przypadku osób, które pozostawały w związku małżeńskim – nazwisko przed zawarciem związku małżeńskiego;
2. wskazanie nieruchomości ze szczegółowymi informacjami z rejestru gruntów niezbędnymi do dokonania rejestracji; wskazanie ruchomości i innych praw, które sąd uznał za wchodzące w skład masy spadkowej;
3. imię i nazwisko spadkobiercy, jego osobisty numer identyfikacyjny, miejsce zamieszkania, stopień pokrewieństwa ze spadkodawcą, wskazanie, czy dziedziczy on jako spadkobierca ustawy, czy testamentowy; w przypadku kilku spadkobierców – udział spadkowy każdego z nich wyrażony jako część ułamkowa;
4. wskazanie, czy prawo spadkobiercy jest objęte warunkiem, terminem lub poleceniem, a jeżeli tak – czy prawo to podlega jakimkolwiek innym ograniczeniom lub obciążeniom i na czym rzecz;
5. nazwisko i imię, osobisty numer identyfikacyjny i miejsce zamieszkania osoby, która w związku ze spadkiem jest uprawniona do zapisu lub innego prawa wynikającego ze spadku, z wyraźnym wskazaniem takiego prawa.

Orzeczenie w sprawie dziedziczenia doręcza się wszystkim spadkobiercom i zapisobiercom, a także osobom, które w trakcie postępowania zgłosiły roszczenie z tytułu spadku. Prawomocne orzeczenie w sprawie dziedziczenia doręcza się także właściwemu organowi podatkowemu i właściwemu sądowi ds. ksiąg wieczystych nie później niż 15 dni po zakończeniu miesiąca, w którym się ono uprawomocniło.

W orzeczeniu w sprawie spadku sąd lub notariusz poucza o konieczności dokonania odpowiedniego wpisu w rejestrze gruntów po uprawomocnieniu się tego orzeczenia zgodnie z przepisami ustawy o rejestrze gruntów, a także o konieczności przekazania osobom upoważnionym ruchomości oddanej na przechowanie sądowi, notariuszowi lub osobie trzeciej na polecenie sądu lub notariusza.

Przed wydaniem orzeczenia w sprawie dziedziczenia sąd lub notariusz może wydać na wniosek zapisobiercy

odrębne orzeczenie w sprawie zapisu, o ile prawo do takiego zapisu nie zostanie zakwestionowane przez spadkobierców. Jeżeli spór między stronami dotyczy tylko części masy spadkowej, sąd może wydać częściowe orzeczenie w sprawie dziedziczenia, w którym wskaże spadkobierców i zapisobierców oraz te składniki majątku, które bezspornie wchodzą w skład masy spadkowej.

Strona postępowania może wnieść zażalenie na decyzję wydaną przez notariusza jako osobę wyznaczoną przez sąd do przeprowadzenia postępowania spadkowego. Termin na wniesienie takiego zażalenia wynosi osiem dni od daty doręczenia decyzji stronom, przy czym notariusz jest zobowiązany niezwłocznie przekazać zażalenie właściwemu sądowi pierwszej instancji wraz z aktami sprawy. Zażalenia rozpoznaje sędzia orzekający w składzie jednoosobowym. Sąd odrzuca zażalenia wniesione po terminie, niekompletne lub niedopuszczalne. Orzekając w sprawie zażalenia na decyzję wydaną przez notariusza, sąd może utrzymać decyzję w mocy w całości lub w części lub ją uchylić. W przypadku uchylenia decyzji (w całości lub w części) sąd samodzielnie rozstrzyga kwestie będące przedmiotem uchylonej części decyzji. Orzeczenie sądu uchylające decyzję notariusza w całości lub w części nie podlega zaskarżeniu. Orzeczenie to doręcza się stronom i notariuszowi.

O ile przepisy ustawy o dziedziczeniu nie stanowią inaczej, na orzeczenie sądu pierwszej instancji w postępowaniu spadkowym przysługuje zażalenie. Termin na jego wniesienie wynosi piętnaście dni od dnia doręczenia orzeczenia sądu pierwszej instancji. Zażalenie można wnieść do sądu pierwszej instancji, który, orzekając w sprawie złożonego w terminie zażalenia, może wydać nowe orzeczenie zmieniające zaskarżone orzeczenie, o ile nie będzie to skutkowało naruszeniem praw innych osób przysługujących im na mocy tego orzeczenia. Jeżeli sąd pierwszej instancji nie zmieni swojego orzeczenia, przekaże zażalenie sądowi drugiej instancji, niezależnie od tego, czy zażalenie to wniesiono w terminie wyznaczonym w obowiązujących przepisach. Co do zasady sąd drugiej instancji rozpoznaje wyłącznie zażalenia złożone w wyznaczonym terminie, ale może również rozpoznać zażalenie złożone po upływie tego terminu, jeżeli nie będzie to skutkowało naruszeniem praw innych osób przysługujących im na mocy orzeczenia będącego przedmiotem zażalenia.

W postępowaniu spadkowym nie dopuszcza się możliwości podjęcia nadzwyczajnych środków odwoławczych.

7 W jaki sposób i kiedy dany podmiot staje się spadkobiercą lub zapisobiercą?

Osoba staje się spadkobiercą ustawowym albo testamentowym z mocy samego prawa (*ipso iure*) z chwilą śmierci spadkodawcy. Spadkobierca nabywa wówczas prawo do dziedziczenia, a majątek pozostawiony przez spadkodawcę przechodzi na niego z mocy prawa, stając się jego spadkiem. Złożenie oświadczenia o przyjęciu spadku nie jest konieczne do nabycia prawa do dziedziczenia. Spadkobierca, który nie chce zostać uznany za spadkobiercę, może odrzucić spadek do czasu wydania w pierwszej instancji orzeczenia w sprawie dziedziczenia.

Zapisobierca nabywa prawo do zapisu z chwilą śmierci spadkodawcy.

Postępowanie spadkowe, które służy ustaleniu spadkobierców spadkodawcy, składników majątku wchodzących w skład masy spadkowej oraz innych praw związanych ze spadkiem przysługujących spadkobiercom, zapisobiercom i innym osobom, omówiono w odpowiedzi na pytanie nr 6 dotyczące postępowania spadkowego.

8 Czy spadkobiercy odpowiadają za długi spadkowe, a jeżeli tak, na jakich warunkach?

Spadkobiercy, którzy nie odrzucili spadku, ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkodawcy do wysokości przysługującego im udziału spadkowego.

9 Jakich dokumentów/informacji wymaga się zazwyczaj w celu zarejestrowania nieruchomości?

Sąd lub notariusz, który prowadził postępowanie spadkowe jako osoba wyznaczona przez sąd, z urzędu doręcza prawomocne orzeczenie w sprawie dziedziczenia właściwemu sądowi ds. ksiąg wieczystych nie później niż 15 dni po zakończeniu miesiąca, w którym się ono uprawomocniło.

Osoba występująca o wpis do księgi wieczystej na podstawie orzeczenia w sprawie dziedziczenia lub europejskiego poświadczenia spadkowego składa do właściwego sądu ds. ksiąg wieczystych:

1. wniosek o rejestrację;
2. oryginał lub uwierzytelniony odpis orzeczenia w sprawie dziedziczenia lub jego kopię wraz z oświadczeniem, że orzeczenie to jest prawomocne, lub – jeżeli orzeczenie w sprawie dziedziczenia wydano w innym państwie członkowskim – uwierzytelniony odpis stwierdzenia jego wykonalności lub europejskie poświadczenie spadkowe;
3. jeżeli orzeczenia w sprawie dziedziczenia lub europejskiego poświadczenia spadkowego nie sporządzono w języku chorwackim – ich poświadczone tłumaczenie na język chorwacki;
4. jeżeli wnioskodawcę reprezentuje adwokat – oryginał pełnomocnictwa lub jego kopię poświadczoną za zgodność z oryginałem.

Wnioskodawca, który przebywa za granicą, ma obowiązek wyznaczyć do odbierania dokumentów adwokata zamieszkującego w Chorwacji.

9.1 Czy wyznaczenie zarządcy jest obowiązkowe czy obowiązkowe na wniosek? Jeżeli jest to obowiązkowe lub obowiązkowe na wniosek, jakie czynności należy podjąć?

Zgodnie z prawem chorwackim ustanowienie zarządcy spadku nie jest obowiązkowe. Wynika to z faktu, że w chwili otwarcia spadku (tj. w chwili śmierci spadkodawcy lub w chwili uznania spadkodawcy za zmarłego) spadek z mocy prawa przechodzi na spadkobierców.

Zgodnie z prawem chorwackim sąd spadku może w określonych przypadkach ustanowić tymczasowego zarządcę spadku. Sąd może podjąć taką decyzję, jeżeli nie może ustalić tożsamości spadkobierców, miejsca ich pobytu lub nie może nawiązać z nimi kontaktu, a także w innych stosownych przypadkach. Tymczasowy zarządca spadku może pozywać lub być pozywanym, dochodzić roszczenia lub spłacać długi w imieniu spadkobierców oraz ich reprezentować. W stosownych przypadkach sąd może przyznać zarządcy spadku specjalne prawa i obowiązki. Sąd może również ustanowić zarządcę spadku wydzielonego z majątku spadkobierców na wniosek wierzycieli spadkodawcy.

9.2 Kto jest uprawniony do wykonania rozrządzenia na wypadek śmierci lub zarządzania masą spadkową osoby zmarłej?

Spadkiem zarządzają spadkobiercy, chyba że zadanie to powierzono wykonawcy testamentu lub zarządcy spadku.

W testamencie spadkodawca może powołać jednego wykonawcę testamentu lub większą ich liczbę. Osoba powołana jako wykonawca testamentu może odmówić pełnienia tej funkcji. Spadkodawca określa obowiązki wykonawcy testamentu w testamencie. Jeżeli spadkodawca nie pozostawił określonych dyspozycji w tym zakresie, wykonawca testamentu jest zobowiązany w szczególności do:

- zajmowania się spadkiem i podejmowania wszelkich czynności koniecznych do zachowania składników majątku wchodzących w skład spadku w imieniu i na rzecz spadkobierców;
- zarządzania spadkiem;
- podejmowania wszelkich czynności niezbędnych do spłaty długów i wykonania zapisów w imieniu i na rzecz spadkobierców.

Podejmując te czynności, wykonawca testamentu musi dokładać starań, aby testament pod wszystkimi względami wykonano zgodnie z wolą spadkodawcy.

9.3 Jakie uprawnienia przysługują zarządcy?

Zgodnie z prawem chorwackim co do zasady nie ustanawia się zarządcy spadku. Wynika to z faktu, że w chwili otwarcia spadku (tj. w chwili śmierci spadkodawcy lub w chwili uznania spadkodawcy za zmarłego) spadek z mocy prawa przechodzi na spadkobierców. Spadkobiercy zarządzają i rozporządzają całością masy spadkowej. W przypadku więcej niż jednego spadkobiercy do chwili ustalenia udziałów spadkowych przypadających każdemu ze spadkobierców współspadkobiercy zarządzają i rozporządzają wszystkimi składnikami majątku spadkowego – z wyjątkiem składników majątku oddanych w zarząd wykonawcy testamentu lub zarządcy spadku – jako

współwłaściciele.

Po wydaniu prawomocnej decyzji w sprawie dziedziczenia, w której określono udział spadkowy przysługujący poszczególnym spadkobiercom, do chwili działu spadku współspadkobiercy zarządzają i rozporządzają wspólnie wszystkimi składnikami majątku, które wcześniej stanowiły ich współwłasność, z wyjątkiem składników majątku, które powierzono wykonawcy testamentu lub zarządcy spadku.

10 Jakie dokumenty zgodnie z prawem krajowym są zazwyczaj wydawane w toku i na koniec postępowania spadkowego, by poświadczyć status i prawa beneficjentów? Czy mają one szczególny skutek dowodowy?

Jeżeli powołano wykonawcę testamentu, w trakcie postępowania na jego wniosek sąd wydaje mu niezwłocznie zaświadczenie potwierdzające przysługujące mu uprawnienia i poucza strony postępowania, że dyspozycje wykonawcy testamentu są równoważne dyspozycjom spadkodawcy. Nikt, kto działał w dobrej wierze i zgodnie z dyspozycjami osoby, która przedstawiła wydane przez sąd zaświadczenie potwierdzające jej status wykonawcy testamentu, nie może zostać pociągnięty do odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody wyrządzone spadkobiercom. Jeżeli sąd odwoła wykonawcę testamentu, taki wykonawca musi niezwłocznie zwrócić sądowi zaświadczenie potwierdzające przysługujące mu uprawnienia – w przeciwnym wypadku wykonawca ten będzie mógł zostać pociągnięty do odpowiedzialności za wszelkie szkody spowodowane korzystaniem z takich uprawnień.

Po zakończeniu postępowania spadkowego wydaje się orzeczenie w sprawie dziedziczenia. W orzeczeniu tym wskazuje się osoby, które stały się spadkobiercami spadkodawcy z chwilą jego śmierci, oraz określa się prawa nabyte przez inne osoby. Ponieważ zgodnie z prawem chorwackim spadkobiercą zostaje się z mocy samego prawa, wskazanie spadkobiercy nie służy nabyciu prawa do dziedziczenia ani nabyciu samego spadku (ponieważ dzieje się to już w chwili śmierci spadkodawcy), ale ma na celu wyłącznie umożliwienie i ułatwienie wykonania praw i obowiązków nabytych w wyniku dziedziczenia.

W prawomocnym orzeczeniu w sprawie dziedziczenia określa się składniki masy spadkowej, wskazuje się spadkobiercę, wysokość przypadającego mu udziału spadkowego, to, czy jego prawo do dziedziczenia jest ograniczone lub obciążone, a jeżeli tak, w jaki sposób, a także ewentualne dokonane zapisy.

Ustalenia zawarte w prawomocnym orzeczeniu w sprawie dziedziczenia może zakwestionować osoba, która – zgodnie z przepisami ustawy o dziedziczeniu – nie jest związana prawomocnym charakterem orzeczenia w sprawie dziedziczenia, w ramach powództwa cywilnego przeciwko osobom czerpiącym korzyści z ustalenia, którego prawdziwość taka osoba podważa.

Prawomocne orzeczenie w sprawie dziedziczenia nie jest wiążące dla osób, które twierdzą, że przysługuje im prawo do składnika majątku uznanego za część masy spadkowej, o ile takie osoby nie brały udziału w postępowaniu spadkowym w charakterze stron ani nie zostały w odpowiedni sposób wezwane do wzięcia w nim osobistego udziału. Orzeczenie to nie jest również wiążące dla osób, które twierdzą, że z uwagi na śmierć spadkodawcy przysługuje im prawo do spadku na mocy testamentu lub z mocy ustawy lub że są uprawnione do otrzymania zapisu, o ile takie osoby nie brały udziału w postępowaniu spadkowym w charakterze stron ani nie zostały w odpowiedni sposób wezwane do wzięcia w nim osobistego udziału.

W drodze wyjątku osoby, które brały udział w postępowaniu spadkowym w charakterze stron lub osoby, które zostały w odpowiedni sposób wezwane do wzięcia w nim udziału, nie są związane treścią prawomocnego orzeczenia w sprawie dziedziczenia w zakresie, w jakim dotyczy ono wszelkich korzystnych dla nich praw wynikających z testamentu odnalezionego w późniejszym terminie i wszelkich praw ustalonych w postępowaniu cywilnym lub administracyjnym (o możliwości wszczęcia których osoby te zostały pouczone) po uprawomocnieniu się orzeczenia w sprawie dziedziczenia, pod warunkiem że osoby te spełniły warunki konieczne do wystąpienia o ponowne przeprowadzenie postępowania w trybie postępowania cywilnego.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

■ Ostatnia aktualizacja: 04/09/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.